

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Program: „Programul Educație și Ocupare“

Obiectiv de politică: O Europă mai social

Prioritate: P7. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv specific: ESO4.5 Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, inclusiv prin validarea învățării non-formale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe de antreprenoriat și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a sistemelor de ucenicie

Fond: Fondul Social European+

Operațiune: Promovarea dezvoltării programelor de studii terțiare de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii

Titlul proiectului: Viitor Oltenia-Competențele VIITORului pentru studenți din Sud- Vest OLTENIA

Cod proiect: 312549

Contract de finanțare: G2024-86160/27.11.2024

Manager de proiect,
Prof. univ. dr. Bică Gheorghe

**STUDIU PRIVIND IMPACTUL ȘI EFECTELE STAGIULUI DE PRACTICĂ ASUPRA
STUDENȚILOR/MASTERANZILOR DIN DOMENIILE JURIDIC, ECONOMIC ȘI ADMINISTRATIV
din cadrul proiectului Viitor Oltenia-Competențele VIITORului pentru studenți din
Sud- Vest OLTENIA
MYSMIS2021+: 312549
PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49**

Varianta finala

Mai, 2026

Experții care au elaborat **Studiul privind impactul și efectele stagiului de practică asupra studenților/masteranzilor din domeniile juridic, economic și administrativ**

Nume și prenume	Funcția în proiect	Semnătura
Constantinescu Mădălina	Expert 1 studii și analize	
Sandu Adriana Magdalena	Expert 2 studii și analize	

CUPRINS

Capitolul I

Context general al pieței forței de muncă în Uniunea Europeană și România

Capitolul II

Contextul pieței forței de muncă în Regiunea Sud-Vest Oltenia

Capitolul III

Economia Regiunii Sud-Vest Oltenia și situația absorbției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior

Capitolul IV

Impactul și efectele stagiului de practică asupra studenților/masteranzilor din domeniile juridic, economic și administrativ

Capitolul V

Măsuri concrete de adaptare a curriculei universitare ca urmare a anticipării nevoilor orizontale de dezvoltare a ofertei educaționale prin ai, digitalizare, big data și competențe verzi

Capitolul VI

Măsuri de sprijin pentru dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe de antreprenoriat și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală

Concluzii și recomandări

Introducere

Transformările economice, sociale și tehnologice care caracterizează societatea contemporană determină modificări semnificative la nivelul pieței muncii, influențând atât cererea de competențe, cât și modalitățile prin care sistemele de educație și formare profesională răspund acestor provocări. În acest context, învățământul superior este chemat să își redefinească permanent rolul, depășind paradigma tradițională centrată exclusiv pe transmiterea de cunoștințe teoretice și orientându-se către formarea unor absolvenți capabili să se adapteze rapid la cerințele unei economii aflate într-un proces continuu de transformare.

Dezvoltarea accelerată a tehnologiilor digitale, extinderea utilizării inteligenței artificiale în mediul organizațional, creșterea importanței analizei datelor în procesul decizional și tranziția către o economie sustenabilă generează nevoia unor noi profiluri ocupaționale și a unor competențe din ce în ce mai complexe. În aceste condiții, universitățile au responsabilitatea de a asigura nu doar pregătirea academică de specialitate, ci și dezvoltarea competențelor transversale, antreprenoriale și digitale necesare integrării și menținerii absolvenților pe piața muncii.

Una dintre cele mai eficiente modalități prin care poate fi realizată această apropiere între mediul universitar și mediul socio-economic este reprezentată de organizarea și desfășurarea stagiilor de practică. Acestea constituie veritabile contexte de învățare experiențială, în cadrul cărora studenții și masteranzii au posibilitatea de a aplica în situații reale cunoștințele dobândite pe parcursul formării universitare, de a înțelege specificul activităților profesionale și de a dezvolta competențe relevante pentru exercitarea viitoarei profesii.

Din perspectiva beneficiarilor direcți, stagiile de practică facilitează procesul de clarificare a traseului profesional, contribuie la consolidarea identității ocupaționale și favorizează dezvoltarea unor atitudini și comportamente specifice mediului de muncă. Totodată, acestea creează premisele unei tranziții mai facile de la statutul de student la cel de angajat, reducând perioada de acomodare profesională și sporind șansele de inserție pe piața muncii.

Importanța acestor demersuri este subliniată inclusiv la nivel european, prin intermediul documentelor strategice care promovează învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea competențelor pentru viitor și consolidarea legăturilor dintre educație și ocupare. În egală măsură, politicile naționale în domeniul educației și ocupării pun accent pe creșterea relevanței programelor de studii universitare și pe dezvoltarea unor mecanisme eficiente de cooperare între instituțiile de învățământ superior și actorii economici.

Prezentul studiu este elaborat în cadrul proiectului **PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO** și vizează analiza impactului și efectelor stagiilor de practică asupra unui grup țintă format din **252 de studenți și masteranzi (ISCED 6–7)** înmatriculați în cadrul **Universității Spiru Haret – Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova**, provenind de la programele de studii de licență **Contabilitate și Informatică de Gestiune (CIG), Management (MG), Drept (DR), Administrație Publică (AP)** și de la programele de masterat **Audit intern în sistemul public și privat (AISPP), Științe penale și criminalistică (SPC) și Administrația publică și management în context european (APMCE)**.

Scopul studiului este acela de a evidenția contribuția activităților practice la dezvoltarea competențelor profesionale și transversale ale studenților și masteranzilor, precum și de a identifica modalități concrete de adaptare a ofertei educaționale la cerințele actuale și viitoare ale pieței muncii. În același timp, studiul urmărește formularea unor recomandări privind îmbunătățirea curriculei universitare și consolidarea colaborării dintre mediul academic, angajatori și ceilalți stakeholderi relevanți.

Analiza este realizată într-o perspectivă integrată, având în vedere atât tendințele europene și naționale în domeniul ocupării forței de muncă, cât și particularitățile socio-economice ale Regiunii Sud-Vest Oltenia. De asemenea, sunt avute în vedere provocările generate de procesul de digitalizare, de utilizarea tehnologiilor emergente și de necesitatea dezvoltării competențelor verzi, elemente care influențează în mod direct modul în care universitățile își proiectează și implementează programele de studii.

Rezultatele studiului sunt relevante atât pentru instituția de învățământ superior implicată în implementarea proiectului, cât și pentru partenerii economici și instituționali interesați de creșterea gradului de ocupare a tinerilor absolvenți. Recomandările formulate pot constitui repere utile în procesul de actualizare a curriculei universitare, de diversificare a experiențelor practice oferite studenților și de consolidare a mecanismelor de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților.

Prin urmare, studiul își propune să demonstreze că stagiile de practică nu reprezintă doar o componentă obligatorie a procesului educațional, ci un instrument strategic prin intermediul căruia poate fi susținută dezvoltarea capitalului uman, creșterea competitivității absolvenților și adaptarea învățământului superior la exigențele unei economii bazate pe cunoaștere, inovare și sustenabilitate.

CAPITOLUL I

CONTEXT GENERAL AL PIEȚEI FORȚEI DE MUNCĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ROMÂNIA

Piața forței de muncă traversează, la nivel european și național, o perioadă caracterizată prin transformări profunde, generate de schimbările tehnologice, demografice, economice și sociale. În ultimele decenii, modelul tradițional al ocupării a fost înlocuit treptat de forme mai flexibile de organizare a muncii, iar competențele solicitate de angajatori s-au diversificat și au devenit din ce în ce mai sofisticate. În acest context, instituțiile de învățământ superior sunt chemate să își adapteze misiunea educațională astfel încât să răspundă în mod eficient cerințelor unei economii aflate într-un proces continuu de schimbare.

La nivelul Uniunii Europene, una dintre preocupările constante ale politicilor publice o reprezintă creșterea gradului de ocupare și îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională a populației active. Strategiile europene din domeniul educației și ocupării subliniază necesitatea dezvoltării unor sisteme de formare flexibile, capabile să răspundă rapid la modificările intervenite în structura pieței muncii. În acest sens, accentul este pus pe dobândirea competențelor-cheie, pe promovarea învățării pe tot parcursul vieții și pe consolidarea legăturilor dintre mediul educațional și cel economic.

Schimbările tehnologice au determinat apariția unor noi profesii și transformarea semnificativă a celor existente. Digitalizarea proceselor de lucru, extinderea utilizării inteligenței artificiale și dezvoltarea aplicațiilor bazate pe analiza volumelor mari de date modifică atât conținutul activităților profesionale, cât și profilul competențelor necesare pentru exercitarea acestora. Din această perspectivă, absolvenții de învățământ superior trebuie să dețină nu doar competențe de specialitate, ci și abilități digitale avansate, capacitatea de adaptare la schimbare, gândire critică și disponibilitatea de a participa la procese continue de perfecționare profesională.

În paralel cu transformările tehnologice, Uniunea Europeană promovează tranziția către o economie sustenabilă și cu emisii reduse de carbon. Această orientare generează o cerere crescândă pentru competențe asociate economiei verzi, precum utilizarea eficientă a resurselor, responsabilitatea față de mediu, gestionarea durabilă a activităților economice și integrarea principiilor dezvoltării sustenabile în procesele decizionale. Astfel, conceptul de angajabilitate depășește dimensiunea strict profesională și include capacitatea indivizilor de a contribui activ la dezvoltarea unei societăți mai reziliente și mai responsabile.

Totodată, evoluțiile demografice constituie o provocare importantă pentru statele europene. Îmbătrânirea populației, scăderea natalității și mobilitatea crescută a forței de muncă determină apariția unor dezechilibre între cererea și oferta de muncă în anumite sectoare economice. În acest context, investiția în educație și formare profesională devine

esențială pentru menținerea competitivității economice și pentru valorificarea potențialului generațiilor tinere.

România se înscrie în tendințele generale existente la nivel european, însă se confruntă și cu o serie de provocări specifice. *Una dintre acestea este reprezentată de necorelarea dintre competențele dobândite în cadrul sistemului educațional și cerințele exprimate de angajatori.* Deși numărul absolvenților de învățământ superior a crescut în ultimele decenii, persistă dificultăți legate de integrarea rapidă a acestora pe piața muncii, în special în cazul persoanelor aflate la începutul carierei profesionale.

Un alt fenomen relevant îl reprezintă migrația forței de muncă, care afectează în mod deosebit categoria tinerilor cu studii superioare. *Perspectivile salariale mai atractive și oportunitățile profesionale oferite de alte state membre ale Uniunii Europene determină o parte semnificativă a absolvenților să își continue activitatea în afara țării.* Această situație generează dificultăți în ceea ce privește disponibilitatea resurselor umane în anumite domenii de activitate și accentuează necesitatea adoptării unor măsuri capabile să crească atractivitatea pieței muncii din România.

În același timp, *angajatorii manifestă așteptări din ce în ce mai ridicate în ceea ce privește experiența practică a candidaților.* Dacă în trecut accentul era plasat preponderent pe cunoștințele teoretice dobândite în cadrul programelor universitare, în prezent sunt valorizate tot mai mult competențele aplicative, experiențele anterioare relevante și capacitatea de integrare rapidă în activitatea organizațională. Din această perspectivă, stagiile de practică dobândesc o importanță strategică, reprezentând o punte de legătură între mediul academic și piața muncii.

Necesitatea consolidării relației dintre universități și mediul socio-economic derivă și din ritmul accelerat în care apar noi cerințe ocupaționale. Instituțiile de învățământ superior sunt chemate să își actualizeze periodic oferta educațională, să consulte în mod constant reprezentanții angajatorilor și să utilizeze informațiile privind inserția profesională a absolvenților în procesul de proiectare curriculară. În lipsa unor astfel de mecanisme de adaptare, există riscul accentuării decalajelor dintre pregătirea oferită în mediul universitar și competențele solicitate pe piața muncii.

În acest context, **dezvoltarea competențelor transversale capătă o importanță deosebită.** Capacitatea de comunicare eficientă, lucrul în echipă, gestionarea conflictelor, rezolvarea creativă a problemelor și asumarea responsabilității profesionale reprezintă elemente esențiale pentru succesul profesional al absolvenților, indiferent de domeniul de specializare. Aceste competențe nu pot fi dezvoltate exclusiv prin metode tradiționale de predare, fiind necesară crearea unor contexte de învățare experiențială și aplicativă.

De asemenea, **conceptul de învățare pe tot parcursul vieții devine o componentă indispensabilă a dezvoltării profesionale.** Dinamica tehnologică și modificările frecvente ale

cerințelor ocupaționale impun actualizarea permanentă a cunoștințelor și competențelor. În aceste condiții, universitățile trebuie să pregătească absolvenți capabili nu doar să răspundă provocărilor actuale ale pieței muncii, ci și să își gestioneze în mod autonom propriul proces de dezvoltare profesională pe termen lung.

În concluzie, analiza contextului general al pieței forței de muncă evidențiază faptul că sistemele de învățământ superior trebuie să își asume un rol activ în pregătirea resurselor umane pentru economia viitorului. Adaptarea programelor de studii la noile realități economice și sociale, consolidarea parteneriatelor cu mediul de afaceri și dezvoltarea unor experiențe practice relevante reprezintă condiții esențiale pentru creșterea gradului de ocupare și pentru facilitarea tranziției absolvenților către o carieră profesională sustenabilă.

CAPITOLUL II

CONTEXTUL PIEȚEI FORȚEI DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA

Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă un loc important în structura economică și socială a României, fiind alcătuită din județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. Caracteristicile specifice ale acestei regiuni, determinate de particularitățile demografice, economice și ocupaționale, influențează în mod direct evoluția pieței forței de muncă și, implicit, cerințele formulate față de sistemul de învățământ superior. Înțelegerea acestor particularități este esențială pentru fundamentarea unor măsuri adecvate de adaptare a ofertei educaționale și pentru creșterea gradului de inserție profesională a absolvenților.

Piața muncii din Regiunea Sud-Vest Oltenia reflectă, într-o anumită măsură, tendințele existente la nivel național, însă prezintă și o serie de particularități generate de structura economică regională și de evoluțiile demografice din ultimele decenii. Unul dintre fenomenele cu impact semnificativ asupra disponibilității resurselor umane îl constituie migrația populației active, în special a tinerilor. Perspectivile profesionale și salariale oferite de centrele economice dezvoltate din țară sau din alte state membre ale Uniunii Europene au determinat un flux constant al forței de muncă din regiune către alte zone, cu efecte directe asupra pieței locale a muncii.

În paralel cu acest fenomen, procesul de îmbătrânire demografică generează provocări suplimentare în ceea ce privește asigurarea resurselor umane necesare dezvoltării economice. Reducerea numărului de persoane tinere aflate la începutul vieții profesionale impune identificarea unor soluții eficiente pentru valorificarea potențialului existent și pentru creșterea atractivității oportunităților profesionale oferite la nivel regional. Din această perspectivă, universitățile pot juca un rol strategic prin pregătirea unor absolvenți bine adaptați cerințelor locale și prin dezvoltarea unor parteneriate solide cu angajatorii din regiune.

Structura economică a Regiunii Sud-Vest Oltenia este diversificată, reunind activități din domeniul industrial, agricol, comercial și al serviciilor. În ultimii ani, sectorul serviciilor a cunoscut o dezvoltare semnificativă, atât în domeniul privat, cât și în cel public, generând oportunități relevante pentru absolvenții programelor de studii din domeniile juridic, economic și administrativ. În același timp, procesele de restructurare economică și transformările tehnologice au determinat modificări importante în profilul competențelor solicitate de angajatori.

Instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale, societățile comerciale și cabinetele profesionale solicită din ce în ce mai frecvent candidați care să îmbine pregătirea teoretică de specialitate cu experiența practică și cu un set complex de competențe transversale. Capacitatea de comunicare, adaptabilitatea, utilizarea instrumentelor digitale și orientarea către rezolvarea problemelor reprezintă, în prezent, cerințe comune pentru numeroase

categorii ocupaționale. Această realitate evidențiază necesitatea consolidării componentei aplicative a programelor universitare și a dezvoltării unor experiențe educaționale relevante pentru mediul profesional.

În cazul absolvenților din **domeniul juridic**, piața muncii regională oferă oportunități de angajare atât în cadrul instituțiilor publice, cât și în sectorul privat. Instanțele judecătorești, parchetele, administrația publică locală, cabinetele individuale de avocatură și departamentele juridice ale organizațiilor economice constituie potențiali angajatori pentru absolvenții programului de studii Drept. Cu toate acestea, competiția ridicată și necesitatea unei pregătiri practice adecvate impun desfășurarea unor stagii de practică relevante și bine organizate.

În ceea ce privește **absolvenții programelor economice**, diversificarea activităților antreprenoriale și dezvoltarea mediului de afaceri regional determină existența unei cereri constante pentru specialiști în contabilitate, management și analiză economică. Totodată, digitalizarea proceselor financiare și utilizarea unor aplicații informatice specializate modifică profilul competențelor necesare în aceste domenii. Prin urmare, formarea universitară trebuie să includă experiențe practice care să permită utilizarea instrumentelor și tehnologiilor specifice mediului profesional contemporan.

Pentru absolvenții programelor din domeniul administrației publice, piața muncii regională este influențată de procesele de modernizare administrativă și de digitalizare a serviciilor publice. Instituțiile administrației centrale și locale manifestă un interes crescut pentru specialiști capabili să gestioneze eficient resursele publice, să implementeze politici orientate către cetățean și să utilizeze instrumente digitale în activitatea curentă. În acest context, dezvoltarea competențelor administrative trebuie să fie completată prin familiarizarea studenților cu specificul activităților desfășurate în cadrul instituțiilor publice.

Un alt aspect relevant îl constituie necesitatea dezvoltării competențelor antreprenoriale în rândul tinerilor absolvenți. Într-o regiune în care inițiativa privată poate reprezenta un motor important al dezvoltării economice, stimularea spiritului antreprenorial și încurajarea autoocupării pot contribui la diversificarea oportunităților profesionale și la reducerea presiunilor existente asupra pieței muncii. În acest sens, universitățile pot deveni actori importanți în promovarea culturii antreprenoriale și în sprijinirea studenților interesați de dezvoltarea propriilor inițiative economice.

Evoluțiile recente ale pieței muncii evidențiază, de asemenea, importanța competențelor digitale și a capacității de adaptare la schimbările tehnologice. Indiferent de domeniul de activitate, utilizarea tehnologiei a devenit o componentă esențială a exercitării profesiei. Prin urmare, pregătirea studenților trebuie să includă oportunități de dezvoltare a competențelor digitale relevante pentru specificul fiecărei specializări, precum și activități orientate către utilizarea responsabilă și eficientă a noilor tehnologii.

În acest context, **stagiile de practică** organizate în colaborare cu partenerii socio-economici din regiune dobândesc o importanță deosebită. Acestea permit studenților și masteranzilor să înțeleagă particularitățile mediului profesional local, să își dezvolte competențele într-un cadru autentic de muncă și să stabilească primele contacte relevante pentru viitoarea inserție profesională. În același timp, organizațiile gazdă au posibilitatea de a identifica și forma potențiali viitori angajați, contribuind astfel la consolidarea relației dintre educație și piața muncii.

În concluzie, piața forței de muncă din Regiunea Sud-Vest Oltenia este caracterizată de provocări complexe, dar și de oportunități semnificative pentru tinerii absolvenți ai programelor universitare. Adaptarea continuă a ofertei educaționale la nevoile regionale, dezvoltarea competențelor relevante pentru economia contemporană și consolidarea parteneriatelor dintre universități și angajatori reprezintă premise esențiale pentru creșterea gradului de ocupare și pentru valorificarea potențialului uman existent la nivel regional.

CAPITOLUL III

ECONOMIA REGIUNII SUD-VEST OLTENIA ȘI SITUAȚIA ABSORBȚIEI PE PIAȚA MUNCII A ABSOLVENȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

Analiza relației dintre sistemul de învățământ superior și piața muncii presupune o înțelegere aprofundată a particularităților economice ale regiunii în care se formează și își desfășoară activitatea viitorii absolvenți. Capacitatea economiei regionale de a integra forța de muncă înalt calificată reprezintă un indicator relevant atât pentru eficiența investițiilor în educație, cât și pentru perspectivele de dezvoltare sustenabilă ale comunităților locale.

Regiunea Sud-Vest Oltenia dispune de un potențial economic diversificat, susținut de existența unor activități industriale tradiționale, de dezvoltarea sectorului serviciilor și de valorificarea resurselor naturale specifice zonei. Deși contribuția regiunii la produsul intern brut național se situează sub nivelul altor regiuni mai dezvoltate economic, aceasta beneficiază de oportunități importante generate de investițiile publice și private, de accesarea fondurilor europene și de procesele de modernizare administrativă și tehnologică.

Din perspectiva ocupării forței de muncă, structura economică regională influențează în mod direct cererea pentru diferite categorii de specialiști. Dezvoltarea mediului antreprenorial, extinderea activităților comerciale și diversificarea serviciilor au determinat creșterea nevoii de absolvenți pregătiți în domeniile economic și managerial. În egală măsură, procesul de profesionalizare a administrației publice și necesitatea alinierii la standardele europene au generat cerere pentru specialiști în administrație publică și politici publice.

În domeniul juridic, necesitatea asigurării accesului la servicii juridice de calitate, creșterea complexității relațiilor economice și sociale, precum și diversificarea cadrului normativ au contribuit la menținerea unui interes constant pentru specialiști cu pregătire juridică. Instituțiile publice, organizațiile private și profesiile juridice liberale reprezintă principalele direcții de inserție profesională pentru absolvenții programelor de studii din acest domeniu.

Cu toate acestea, existența unor oportunități de ocupare nu garantează automat integrarea rapidă și eficientă a absolvenților pe piața muncii. Numeroase studii evidențiază faptul că tranziția de la educație la ocupare reprezintă una dintre cele mai sensibile etape ale parcursului profesional al tinerilor. Lipsa experienței practice, dificultățile de adaptare la cerințele mediului organizațional și discrepanțele dintre competențele dobândite în cadrul programelor de studii și cele solicitate de angajatori pot constitui obstacole importante în procesul de inserție profesională.

În cazul absolvenților de învățământ superior, experiența practică dobândită în timpul studiilor influențează semnificativ perspectivele de angajare. Angajatorii manifestă o preferință tot mai accentuată pentru candidații care demonstrează capacitatea de a aplica în mod eficient cunoștințele teoretice și care înțeleg specificul activităților profesionale. În

acest sens, stagiile de practică devin un factor esențial în creșterea gradului de angajabilitate a absolvenților.

Pentru studenții și masteranzii din cadrul Facultății de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova, participarea la activități practice organizate în colaborare cu instituții și organizații relevante oferă oportunitatea dezvoltării unor competențe profesionale adaptate realităților pieței muncii. Contactul direct cu mediul profesional facilitează înțelegerea responsabilităților specifice diferitelor ocupații și contribuie la formarea unei perspective realiste asupra cerințelor profesionale.

În domeniul economic, experiența practică poate include participarea la activități specifice evidenței contabile, analizei financiare, planificării manageriale sau organizării activităților comerciale. Astfel de experiențe permit studenților să utilizeze aplicații informatice de specialitate, să înțeleagă fluxurile operaționale din cadrul organizațiilor și să își dezvolte capacitatea de luare a deciziilor în contexte profesionale concrete.

În cazul studenților din domeniul juridic, stagiile de practică desfășurate în cadrul instanțelor judecătorești, cabinetelor de avocatură, instituțiilor publice sau altor organizații cu activitate juridică facilitează înțelegerea mecanismelor de aplicare a normelor de drept și a exigențelor profesionale specifice acestui domeniu. Totodată, acestea contribuie la dezvoltarea competențelor de analiză juridică, argumentare și redactare a documentelor specifice.

Pentru **studenții și masteranzii din domeniul administrației publice**, activitățile practice oferă posibilitatea familiarizării cu procesele administrative, cu modalitățile de elaborare și implementare a politicilor publice și cu specificul relației dintre administrație și cetățean. În contextul digitalizării serviciilor publice, experiențele practice contribuie inclusiv la dezvoltarea competențelor necesare utilizării instrumentelor informatice specifice administrației moderne.

Un alt aspect relevant îl reprezintă rolul stagiilor de practică în facilitarea procesului de recrutare. În numeroase situații, organizațiile gazdă utilizează aceste experiențe pentru identificarea și selectarea unor potențiali viitori angajați. Astfel, practica poate constitui o etapă premergătoare angajării, reducând incertitudinile asociate procesului de recrutare atât pentru angajatori, cât și pentru absolvenți.

Pe lângă beneficiile directe asupra inserției profesionale, experiențele practice contribuie la dezvoltarea unui set complex de competențe transversale. Capacitatea de organizare, respectarea termenelor, asumarea responsabilității, comunicarea eficientă și adaptabilitatea reprezintă elemente esențiale pentru succesul profesional și sunt consolidate prin participarea la activități desfășurate în contexte reale de muncă.

În același timp, rezultatele obținute în urma monitorizării traseului profesional al absolvenților pot constitui o resursă valoroasă pentru îmbunătățirea continuă a programelor

de studii. Informațiile referitoare la domeniile de activitate în care se angajează absolvenții, dificultățile întâmpinate în procesul de inserție profesională sau competențele considerate relevante de către angajatori pot fundamenta deciziile privind actualizarea conținuturilor curriculare și diversificarea experiențelor practice oferite studenților.

În contextul actual, caracterizat prin schimbări rapide și prin apariția unor noi cerințe ocupaționale, universitățile trebuie să își consolideze rolul de parteneri activi ai mediului socio-economic. Dezvoltarea unor relații de colaborare durabile cu angajatorii și implicarea acestora în proiectarea și implementarea activităților practice pot contribui la creșterea relevanței procesului educațional și la îmbunătățirea perspectivelor de ocupare ale absolvenților.

În concluzie, economia Regiunii Sud-Vest Oltenia oferă oportunități semnificative pentru integrarea profesională a absolvenților de învățământ superior, însă valorificarea acestora depinde de existența unei corelări eficiente între pregătirea universitară și cerințele pieței muncii. În acest proces, stagiile de practică reprezintă un instrument esențial de facilitare a tranziției de la educație la ocupare, contribuind atât la dezvoltarea competențelor profesionale, cât și la creșterea capacității de adaptare a tinerilor la exigențele mediului organizațional contemporan.

CAPITOLUL IV

IMPACTUL ȘI EFECTELE STAGIULUI DE PRACTICĂ ASUPRA STUDENȚILOR/MASTERANZILOR DIN DOMENIILE JURIDIC, ECONOMIC ȘI ADMINISTRATIV

În contextul actual al pieței muncii, caracterizat prin dinamism, competitivitate și accentuarea cerințelor privind experiența practică, stagiile de practică desfășurate pe parcursul studiilor universitare reprezintă un element esențial al procesului de formare profesională. Acestea nu mai pot fi privite exclusiv ca o obligație curriculară, ci trebuie înțelese ca veritabile experiențe de învățare, cu impact semnificativ asupra dezvoltării personale și profesionale a studenților și masteranzilor.

Importanța activităților practice rezultă din capacitatea acestora de a facilita tranziția de la mediul academic către mediul profesional. Pentru numeroși studenți, perioada practicii constituie primul contact direct cu realitățile organizaționale și cu responsabilitățile specifice exercitării unei profesii. În acest cadru, cunoștințele teoretice dobândite în timpul studiilor sunt validate și completate prin experiențe concrete, contribuind la consolidarea competențelor necesare integrării pe piața muncii.

Pentru grupul țintă format din 252 de studenți și masteranzi înmatriculați la programele de licență **Contabilitate și Informatică de Gestiune (CIG), Management (MG), Drept (DR), Administrație Publică (AP)** și de la programele de masterat **Audit intern în sistemul public și privat (AISPP), Științe penale și criminalistică (SPC) și Administrația publică și management în context european (APMCE)**, participarea la stagiile de practică oferă oportunități importante de dezvoltare profesională și de explorare a perspectivelor de carieră.

Un prim efect al experiențelor practice constă în dezvoltarea competențelor profesionale specifice domeniului de formare. Participarea la activități desfășurate în organizații relevante permite studenților să înțeleagă modul concret de aplicare a conceptelor teoretice și să își dezvolte deprinderi necesare exercitării profesiei. Astfel, activitățile practice facilitează trecerea de la cunoașterea abstractă la utilizarea efectivă a informațiilor în contexte profesionale autentice.

În cazul studenților din **domeniul economic**, experiențele practice contribuie la dezvoltarea competențelor privind organizarea și gestionarea activităților economice, utilizarea instrumentelor informatice de specialitate și interpretarea informațiilor financiare relevante pentru procesul decizional. Totodată, acestea permit înțelegerea relațiilor existente între diferitele compartimente organizaționale și a modului în care activitatea economică influențează performanța unei organizații.

Pentru studenții **programului de studii Drept**, stagiile de practică facilitează contactul cu activitățile specifice instituțiilor juridice și permit familiarizarea cu rigorile profesiei. Observarea procedurilor judiciare, participarea la activități de documentare juridică și

analiza documentelor specifice contribuie la dezvoltarea capacității de interpretare și aplicare a normelor de drept. În același timp, experiențele practice favorizează consolidarea gândirii analitice și a abilităților de argumentare juridică.

În domeniul administrației publice, practica profesională oferă posibilitatea cunoașterii mecanismelor instituționale și a modului de funcționare a structurilor administrative. Studenții și masteranzii dobândesc o perspectivă realistă asupra activităților desfășurate în cadrul instituțiilor publice, înțelegând complexitatea proceselor administrative și responsabilitatea asociată exercitării funcției publice. Aceste experiențe contribuie la dezvoltarea competențelor necesare elaborării și implementării politicilor publice, precum și la înțelegerea principiilor bunei guvernări.

Pe lângă competențele profesionale, *stagiile de practică favorizează dezvoltarea competențelor transversale, considerate esențiale pentru adaptarea la exigențele pieței muncii contemporane.*

Capacitatea de comunicare, lucrul în echipă, gestionarea eficientă a timpului și asumarea responsabilității reprezintă abilități care se dezvoltă în mod natural prin participarea la activități desfășurate în medii profesionale reale.

Comunicarea eficientă constituie una dintre competențele cel mai frecvent consolidate în cadrul stagiilor de practică. Interacțiunea cu colegii, coordonatorii și beneficiarii serviciilor oferite de organizațiile gazdă presupune adaptarea mesajelor la diferite categorii de interlocutori și utilizarea unor tehnici adecvate de comunicare profesională. Dezvoltarea acestor abilități are implicații directe asupra succesului profesional ulterior al absolvenților.

De asemenea, *practica profesională* contribuie la dezvoltarea *capacității de lucru în echipă*. Activitățile desfășurate în cadrul organizațiilor presupun colaborarea cu persoane având experiențe și responsabilități diferite, ceea ce determină studenții să își dezvolte *flexibilitatea, toleranța și disponibilitatea pentru cooperare*. Aceste competențe sunt deosebit de importante în contextul actual, în care majoritatea activităților profesionale implică participarea la echipe multidisciplinare.

Un alt efect semnificativ al stagiilor de practică îl reprezintă **clarificarea opțiunilor de carieră**. Contactul direct cu mediul profesional oferă participanților posibilitatea de a evalua compatibilitatea dintre propriile interese și specificul diferitelor profesii. Pentru unii studenți, experiența practică poate confirma alegerea făcută în ceea ce privește domeniul de activitate, în timp ce pentru alții poate determina reconsiderarea unor obiective profesionale și identificarea unor direcții alternative de dezvoltare.

În același timp, participarea la activități practice contribuie la creșterea nivelului de încredere în propriile capacități. Reușita în îndeplinirea sarcinilor profesionale, aprecierea primită din partea tutorilor de practică și conștientizarea progreselor realizate au efecte

pozitive asupra motivației și asupra percepției privind propria eficiență profesională. Aceste elemente influențează în mod favorabil disponibilitatea absolvenților de a se implica activ în procesul de căutare a unui loc de muncă și de a face față provocărilor specifice debutului în carieră.

Din perspectiva angajabilității, experiențele practice dobândite în timpul studiilor constituie un avantaj competitiv important. Angajatorii apreciază candidații care demonstrează familiaritate cu mediul profesional și capacitatea de a se integra rapid în activitatea organizațională. În acest sens, stagiile de practică reduc discrepanța dintre pregătirea academică și cerințele concrete ale locului de muncă, facilitând procesul de recrutare și selecție.

În anumite situații, organizațiile partenere implicate în desfășurarea practicii identifică potențiali angajați chiar în rândul participanților la stagii. Astfel, experiențele practice pot reprezenta o etapă preliminară a integrării profesionale, contribuind la crearea unor punți de legătură între mediul universitar și piața muncii. Acest aspect evidențiază importanța consolidării parteneriatelor dintre universități și organizațiile relevante pentru domeniile de formare vizate.

Pentru masteranzi, impactul practicii poate fi și mai pronunțat, având în vedere faptul că aceștia urmăresc adesea dezvoltarea unor competențe specializate sau avansarea în carieră. Participarea la activități practice relevante pentru domeniul programului de masterat contribuie la aprofundarea cunoștințelor și la dezvoltarea unei perspective strategice asupra activităților profesionale specifice.

În ansamblu, analiza impactului stagiilor de practică evidențiază faptul că acestea generează beneficii multiple pentru participanți, influențând pozitiv atât dezvoltarea competențelor profesionale și transversale, cât și procesul de integrare pe piața muncii. Din această perspectivă, practica profesională trebuie privită ca o componentă strategică a procesului educațional, capabilă să contribuie la creșterea relevanței învățământului superior și la îmbunătățirea perspectivelor profesionale ale absolvenților.

Rezultatele și efectele pozitive asociate experiențelor practice justifică necesitatea dezvoltării unor măsuri concrete de adaptare a curriculei universitare la noile cerințe ale pieței muncii, în special în contextul transformărilor generate de inteligența artificială, digitalizare, utilizarea volumelor mari de date și tranziția către o economie sustenabilă.

Schimbările produse la nivelul pieței muncii în ultimii ani au determinat instituțiile de învățământ superior să își reevalueze permanent rolul în pregătirea viitorilor specialiști. Dacă în trecut accentul era plasat preponderent asupra transmiterii cunoștințelor de specialitate, în prezent devine necesară o abordare educațională complexă, orientată spre dezvoltarea unor competențe adaptabile și transferabile, capabile să răspundă cerințelor unei economii caracterizate prin digitalizare accelerată, inovare tehnologică și preocupări crescute privind dezvoltarea durabilă.

În acest context, **adaptarea curriculei universitare** nu trebuie privită ca un demers punctual, realizat exclusiv în cadrul proceselor periodice de evaluare academică, ci ca un proces continuu de actualizare și anticipare a nevoilor existente pe piața muncii. Implicarea mediului de afaceri, a instituțiilor publice și a celorlalți actori relevanți în definirea competențelor necesare absolvenților reprezintă o condiție esențială pentru asigurarea relevanței programelor de studii.

Una dintre cele mai importante transformări care influențează în prezent activitatea organizațiilor este extinderea utilizării tehnologiilor bazate pe inteligența artificială. Departate de a reprezenta exclusiv o preocupare specifică domeniilor tehnice, inteligența artificială generează modificări semnificative și în activitatea profesioniștilor din domeniul juridic, economic și administrativ. Automatizarea anumitor procese, utilizarea sistemelor inteligente pentru analiză și prognoză, precum și integrarea instrumentelor digitale în activitatea curentă impun dezvoltarea unor competențe noi în rândul absolvenților.

Din această perspectivă, **introducerea unor conținuturi educaționale dedicate utilizării responsabile a inteligenței artificiale poate reprezenta o direcție importantă de dezvoltare curriculară**. Studenții trebuie să înțeleagă atât oportunitățile oferite de aceste tehnologii, cât și implicațiile etice, juridice și sociale generate de utilizarea lor. Formarea unei culturi organizaționale bazate pe utilizarea responsabilă a tehnologiei devine astfel o componentă esențială a pregătirii universitare.

În domeniul economic, utilizarea aplicațiilor bazate pe inteligență artificială influențează activități precum analiza financiară, managementul riscurilor sau prognoza economică. În consecință, programele de studii trebuie să ofere studenților oportunitatea de a se familiariza cu instrumentele digitale utilizate în mediul profesional și de a înțelege modul în care acestea contribuie la eficientizarea proceselor organizaționale.

În domeniul juridic, dezvoltarea tehnologiilor digitale determină apariția unor provocări noi privind protecția datelor, răspunderea juridică asociată utilizării sistemelor automate și reglementarea activităților desfășurate în mediul digital. Din acest motiv, introducerea unor teme privind dreptul tehnologiei și implicațiile juridice ale inteligenței artificiale poate contribui la pregătirea unor specialiști capabili să răspundă noilor provocări profesionale.

Pentru *domeniul administrației publice*, digitalizarea serviciilor și dezvoltarea conceptului de administrație electronică presupun formarea unor competențe privind utilizarea platformelor digitale, gestionarea informațiilor și relaționarea eficientă cu cetățenii prin intermediul noilor tehnologii. Adaptarea curriculei la aceste realități poate facilita pregătirea unor viitori funcționari publici capabili să participe activ la procesele de modernizare administrativă.

O altă direcție relevantă o constituie **dezvoltarea competențelor privind analiza și interpretarea datelor**. În prezent, deciziile organizaționale se bazează într-o măsură tot mai mare pe informații provenite din surse diverse, iar capacitatea de a utiliza aceste date în mod eficient reprezintă un avantaj competitiv important. Introducerea unor activități practice dedicate analizei datelor și utilizării aplicațiilor informatice specifice poate contribui la dezvoltarea unei gândiri orientate către utilizarea evidențelor în procesul decizional.

În egală măsură, **preocupările legate de schimbările climatice și de promovarea dezvoltării durabile generează necesitatea dezvoltării competențelor verzi în cadrul programelor de studii universitare**. Economia viitorului va fi caracterizată de o responsabilitate crescută față de utilizarea resurselor și față de impactul activităților economice asupra mediului. În acest context, instituțiile de învățământ superior au responsabilitatea de a contribui la formarea unor absolvenți conștienți de implicațiile sociale și ecologice ale deciziilor profesionale.

Integrarea principiilor dezvoltării durabile în activitățile didactice nu presupune exclusiv introducerea unor discipline distincte, ci poate fi realizată și prin abordări transversale, adaptate specificului fiecărui program de studii.

Astfel, studenții din *domeniul economic* pot analiza implicațiile responsabilității sociale corporative asupra performanței organizaționale, cei din *domeniul juridic* pot aprofunda aspecte privind reglementările de mediu, iar studenții din *administrația publică* pot înțelege rolul instituțiilor în promovarea politicilor orientate către sustenabilitate.

Un rol important în procesul de adaptare curriculară îl au rezultatele consultărilor desfășurate cu angajatorii și ceilalți stakeholderi relevanți. Experiența practică a acestora poate oferi informații valoroase privind competențele necesare absolvenților și poate contribui la identificarea unor soluții concrete de actualizare a conținuturilor educaționale. Dialogul constant dintre universitate și mediul socio-economic trebuie să devină o practică instituționalizată, capabilă să susțină procesul de inovare curriculară.

Totodată, dezvoltarea unor metode moderne de predare și evaluare reprezintă o componentă esențială a adaptării curriculei universitare. Utilizarea studiilor de caz, a simulărilor, a proiectelor interdisciplinare și a activităților bazate pe rezolvarea problemelor poate contribui la creșterea caracterului aplicativ al procesului educațional și la dezvoltarea competențelor necesare integrării profesionale.

În concluzie, adaptarea ofertei educaționale la noile realități economice și sociale presupune o abordare flexibilă și orientată spre viitor. Integrarea competențelor asociate inteligenței artificiale, digitalizării, analizei datelor și dezvoltării durabile poate contribui la creșterea relevanței programelor universitare și la îmbunătățirea perspectivelor profesionale ale absolvenților. În acest demers, colaborarea dintre universitate și mediul socio-economic reprezintă o condiție esențială pentru anticiparea și valorificarea oportunităților generate de transformările pieței muncii.

CAPITOLUL VI

MĂSURI DE SPRIJIN PENTRU DOBÂNDIREA DE COMPETENȚE-CHEIE, INCLUSIV DE COMPETENȚE DE ANTREPRENORIAL ȘI DIGITALE, PRECUM ȘI PRIN PROMOVAREA INTRODUCERII SISTEMELOR DE FORMARE DUALĂ

Transformările economice și sociale care caracterizează societatea contemporană au determinat o reconsiderare a conceptului de pregătire profesională. Dacă, în trecut, accentul era plasat predominant asupra dobândirii cunoștințelor specifice unui anumit domeniu de activitate, în prezent se acordă o importanță deosebită dezvoltării competențelor-cheie, considerate esențiale pentru adaptarea la schimbările continue ale pieței muncii și pentru menținerea angajabilității pe termen lung.

Competențele-cheie reprezintă un ansamblu de cunoștințe, abilități și atitudini care permit indivizilor să participe activ la viața profesională și socială, să își gestioneze eficient propriul proces de dezvoltare și să răspundă provocărilor generate de evoluțiile economice și tehnologice. În cazul studenților și masteranzilor din domeniile juridic, economic și administrativ, dezvoltarea acestor competențe trebuie să completeze formarea profesională de specialitate și să contribuie la creșterea capacității de integrare și adaptare în mediul organizațional.

Printre competențele considerate prioritare în contextul actual se numără **competențele digitale**. Dezvoltarea tehnologiei și digitalizarea accelerată a proceselor de lucru au transformat utilizarea instrumentelor informatice într-o condiție indispensabilă pentru exercitarea majorității profesiilor. Capacitatea de a utiliza aplicații specifice domeniului de activitate, de a gestiona informații în format digital și de a comunica eficient prin intermediul tehnologiei reprezintă cerințe întâlnite în aproape toate sectoarele economice.

În acest context, instituțiile de învățământ superior au responsabilitatea de a crea oportunități variate pentru dezvoltarea competențelor digitale ale studenților. Aceste demersuri pot include organizarea unor activități practice suplimentare, utilizarea platformelor educaționale interactive, facilitarea accesului la aplicații informatice relevante pentru domeniile de studii și promovarea utilizării responsabile a tehnologiei în activitatea profesională.

În cazul studenților din *domeniul economic*, competențele digitale vizează inclusiv utilizarea programelor informatice dedicate evidenței contabile, analizei financiare și managementului organizațional. Pentru *absolvenții programelor juridice*, competențele digitale presupun familiarizarea cu bazele de date legislative și cu instrumentele utilizate în activitatea de documentare juridică. În domeniul *administratiei publice*, dezvoltarea competențelor digitale este strâns legată de utilizarea platformelor electronice și de gestionarea eficientă a relației dintre instituțiile publice și cetățeni.

Pe lângă competențele digitale, dezvoltarea spiritului antreprenorial reprezintă o direcție importantă de acțiune în cadrul procesului de formare universitară. Schimbările produse pe piața muncii evidențiază faptul că traseele profesionale devin din ce în ce mai diversificate, iar inițiativa individuală și capacitatea de a identifica oportunități de dezvoltare economică dobândesc o importanță tot mai mare.

Competențele antreprenoriale nu trebuie asociate exclusiv cu intenția de a iniția o afacere proprie. Acestea includ creativitatea, capacitatea de asumare a responsabilității, identificarea soluțiilor inovatoare, planificarea activităților și gestionarea eficientă a resurselor. Dezvoltarea unor astfel de competențe contribuie la formarea unor absolvenți proactivi, capabili să își valorifice potențialul profesional în contexte diverse.

Universitățile pot susține **dezvoltarea competențelor antreprenoriale prin organizarea unor activități complementare programelor de studii, precum workshopuri tematice, întâlniri cu antreprenori, competiții de idei de afaceri, sesiuni de mentorat și activități de simulare a proceselor specifice mediului antreprenorial**. Astfel de experiențe facilitează înțelegerea provocărilor și oportunităților asociate inițiativei economice și stimulează dezvoltarea unei atitudini orientate către inovare și performanță.

O altă categorie de competențe relevante pentru integrarea profesională este reprezentată de competențele transversale. Capacitatea de comunicare eficientă, lucrul în echipă, gestionarea timpului, adaptabilitatea și rezolvarea problemelor constituie elemente apreciate de angajatori, indiferent de domeniul de activitate. Aceste competențe se dezvoltă în mod optim prin participarea la activități practice și experiențe de învățare colaborativă, care permit aplicarea cunoștințelor în situații concrete.

În vederea susținerii dezvoltării acestor competențe, universitățile trebuie să promoveze metode didactice interactive și să creeze contexte de învățare centrate pe implicarea activă a studenților. Activitățile bazate pe proiecte, studiile de caz, simulările profesionale și colaborarea cu organizațiile partenere pot contribui în mod semnificativ la dezvoltarea unor competențe transferabile și relevante pentru piața muncii.

În ultimii ani, o atenție tot mai mare este acordată promovării sistemelor de formare duală în învățământul superior. Acest model educațional presupune alternarea perioadelor de pregătire academică cu perioade de formare practică desfășurate în cadrul organizațiilor partenere. Scopul principal al formării duale îl reprezintă apropierea dintre mediul educațional și mediul profesional, prin asigurarea unei pregătiri adaptate cerințelor reale ale pieței muncii.

Implementarea unor elemente specifice formării duale poate genera beneficii importante atât pentru studenți, cât și pentru angajatori. Pentru studenți, participarea la activități practice extinse facilitează dobândirea unei experiențe profesionale relevante, dezvoltarea competențelor necesare exercitării profesiei și înțelegerea culturii organizaționale. În același

timp, angajatorii beneficiază de posibilitatea implicării în procesul de formare a viitorilor specialiști și de identificarea unor potențiali angajați încă din perioada studiilor universitare.

În cazul *domeniilor juridic, economic și administrativ*, dezvoltarea unor forme de colaborare inspirate din principiile formării duale poate contribui la creșterea relevanței activităților practice și la consolidarea relațiilor dintre universitate și partenerii socio-economici. Organizarea unor stagii de practică cu durată extinsă, implicarea specialiștilor din mediul profesional în activitățile didactice și dezvoltarea unor proiecte comune pot reprezenta modalități eficiente de valorificare a avantajelor oferite de acest model educațional.

Totodată, succesul acestor inițiative depinde de existența unor mecanisme clare de coordonare și evaluare. Stabilirea unor obiective de învățare relevante, definirea responsabilităților partenerilor implicați și monitorizarea progresului realizat de participanți reprezintă elemente esențiale pentru asigurarea calității activităților desfășurate în cadrul sistemelor de formare duală.

Pentru grupul țintă vizat de proiect, format din 252 de studenți și masteranzi din cadrul Universității Spiru Haret – Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova, dezvoltarea competențelor-cheie și diversificarea experiențelor practice pot contribui în mod semnificativ la creșterea șanselor de inserție profesională și la consolidarea capacității de adaptare la schimbările viitoare ale pieței muncii.

În concluzie, *măsurile de sprijin orientate către dezvoltarea competențelor digitale, antreprenoriale și transversale, precum și promovarea unor modele educaționale bazate pe colaborarea strânsă cu mediul profesional, reprezintă direcții esențiale pentru modernizarea învățământului superior. Aceste demersuri contribuie nu doar la îmbunătățirea perspectivelor individuale de ocupare, ci și la dezvoltarea unui capital uman capabil să răspundă provocărilor unei economii aflate într-un proces continuu de transformare.*

Implementarea unor astfel de măsuri poate susține obiectivele asumate prin proiectul PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO și poate contribui la consolidarea rolului Universității Spiru Haret în formarea unor absolvenți competitivi, responsabili și pregătiți să participe activ la dezvoltarea economică și socială a Regiunii Sud-Vest Oltenia.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Transformările economice, sociale și tehnologice care caracterizează societatea contemporană influențează în mod direct modul în care instituțiile de învățământ superior își definesc misiunea și își organizează activitatea educațională. În acest context, asigurarea unei corelări eficiente între competențele dezvoltate în cadrul programelor de studii și cerințele pieței muncii reprezintă o condiție esențială pentru creșterea relevanței și calității procesului educațional.

Analiza realizată în cadrul prezentului studiu evidențiază faptul că piața forței de muncă, atât la nivel european și național, cât și la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, traversează un proces complex de transformare, determinat de digitalizare, dezvoltarea tehnologiilor bazate pe inteligență artificială, schimbările demografice și tranziția către o economie sustenabilă. Aceste evoluții generează oportunități semnificative, dar și provocări importante pentru sistemele de educație și formare profesională, care sunt chemate să pregătească absolvenți capabili să răspundă unor cerințe ocupaționale aflate într-o continuă schimbare.

În ceea ce privește Regiunea Sud-Vest Oltenia, analiza contextului socio-economic a evidențiat existența unor provocări specifice, precum migrația populației tinere, îmbătrânirea demografică și necesitatea creșterii atractivității oportunităților profesionale existente la nivel regional. Totodată, dezvoltarea sectorului serviciilor, procesele de modernizare administrativă și diversificarea activităților economice creează premise favorabile pentru integrarea profesională a absolvenților de învățământ superior din domeniile juridic, economic și administrativ.

Unul dintre principalele rezultate ale studiului îl reprezintă evidențierea rolului strategic al stagiilor de practică în facilitarea tranziției de la educație la ocupare. Experiențele practice desfășurate în cadrul organizațiilor partenere contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale specifice fiecărui domeniu de formare și facilitează aplicarea cunoștințelor teoretice în contexte reale de muncă. În același timp, acestea favorizează dezvoltarea unor competențe transversale esențiale, precum comunicarea eficientă, lucrul în echipă, gestionarea responsabilității și adaptabilitatea.

Pentru studenții și masteranzii incluși în grupul țintă al proiectului, stagiile de practică au potențialul de a genera beneficii multiple, care depășesc dimensiunea strict profesională. Participarea la activități desfășurate în medii organizaționale autentice contribuie la clarificarea opțiunilor de carieră, la creșterea nivelului de încredere în propriile capacități și la dezvoltarea unei atitudini proactive față de integrarea pe piața muncii. Totodată, aceste experiențe permit stabilirea unor relații profesionale relevante și facilitează contactul direct cu potențiali angajatori.

Rezultatele analizei evidențiază, de asemenea, necesitatea adaptării continue a curriculei universitare la noile cerințe generate de evoluțiile tehnologice și economice. Integrarea unor

conținuturi educaționale referitoare la utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale, dezvoltarea competențelor digitale și analiza datelor poate contribui la creșterea relevanței programelor de studii și la pregătirea unor absolvenți capabili să răspundă exigențelor profesionale actuale și viitoare.

În egală măsură, promovarea competențelor verzi și integrarea principiilor dezvoltării durabile în activitățile educaționale reprezintă o direcție importantă pentru modernizarea învățământului superior. Formarea unor specialiști conștienți de impactul social și ecologic al deciziilor profesionale poate contribui la dezvoltarea unei economii mai responsabile și mai reziliente.

Pornind de la concluziile formulate în cadrul studiului și având în vedere propunerile rezultate din dialogul cu mediul socio-economic și cu ceilalți stakeholderi relevanți, pot fi formulate următoarele recomandări:

- dezvoltarea și consolidarea parteneriatelor dintre Universitatea Spiru Haret și organizațiile relevante pentru domeniile juridic, economic și administrativ, în vederea diversificării oportunităților de practică oferite studenților și masteranzilor;
- actualizarea periodică a planurilor de învățământ, prin consultarea angajatorilor și utilizarea informațiilor privind evoluția pieței muncii și inserția profesională a absolvenților;
- introducerea și extinderea unor activități educaționale dedicate dezvoltării competențelor digitale, inclusiv utilizarea instrumentelor bazate pe inteligență artificială și analiza datelor relevante pentru domeniile de studii vizate;
- promovarea abordărilor interdisciplinare și integrarea principiilor dezvoltării durabile și ale economiei verzi în cadrul activităților didactice și practice;
- stimularea dezvoltării competențelor antreprenoriale prin organizarea unor activități specifice, precum sesiuni de mentorat, workshopuri tematice, competiții de idei de afaceri și întâlniri cu reprezentanți ai mediului antreprenorial;
- extinderea utilizării metodelor de predare centrate pe student și bazate pe rezolvarea de probleme, studii de caz, simulări profesionale și proiecte realizate în colaborare cu organizațiile partenere;
- promovarea unor modele educaționale inspirate din principiile formării duale, prin dezvoltarea unor experiențe practice cu durată extinsă și implicarea activă a specialiștilor din mediul profesional în procesul de formare;
- instituirea unor mecanisme de monitorizare a traseului profesional al absolvenților și utilizarea rezultatelor obținute în procesul de îmbunătățire continuă a ofertei educaționale.

Implementarea acestor măsuri poate contribui în mod semnificativ la creșterea gradului de inserție profesională a absolvenților și la consolidarea capacității instituției de învățământ superior de a răspunde nevoilor societății și economiei contemporane.

În concluzie, stagiile de practică trebuie privite nu doar ca o componentă obligatorie a parcursului universitar, ci ca un instrument strategic de dezvoltare a capitalului uman și de susținere a competitivității absolvenților pe piața muncii. Prin valorificarea experiențelor practice, prin consolidarea colaborării cu mediul socio-economic și prin adaptarea permanentă a ofertei educaționale la transformările generate de digitalizare și de tranziția către o economie sustenabilă, Universitatea Spiru Haret – Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova poate contribui la formarea unor profesioniști competenți, responsabili și capabili să participe activ la dezvoltarea economică și socială a Regiunii Sud-Vest Oltenia.

Prezentul studiu oferă o perspectivă integrată asupra relației dintre educație, practică profesională și ocupare, evidențiind faptul că investiția în dezvoltarea competențelor studenților și masteranzilor reprezintă, în egală măsură, o investiție în viitorul comunității și în consolidarea unei economii bazate pe cunoaștere, inovare și sustenabilitate.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Comisia Europeană (2020), *European Skills Agenda for Sustainable Competitiveness, Social Fairness and Resilience*.
2. Comisia Europeană (2021), *Digital Education Action Plan 2021–2027*.
3. Comisia Europeană (2023), *Employment and Social Developments in Europe*.
4. Consiliul Uniunii Europene (2018), *Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții*.
5. Institutul Național de Statistică, publicații statistice privind ocuparea forței de muncă și învățământul superior.
6. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, rapoarte privind piața muncii și ocuparea tinerilor.
7. Ministerul Educației, documente strategice privind dezvoltarea învățământului superior și digitalizarea educației.
8. OECD (2024), *Education at a Glance*.
9. UNESCO (2021), *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*.
10. World Economic Forum (2025), *The Future of Jobs Report*.

Acest studiu a fost elaborat în cadrul proiectului PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO și are rolul de a sprijini procesul de adaptare a ofertei educaționale la nevoile actuale și viitoare ale pieței muncii, contribuind la creșterea relevanței învățământului superior și la îmbunătățirea perspectivelor de ocupare ale studenților și masteranzilor din grupul țintă.